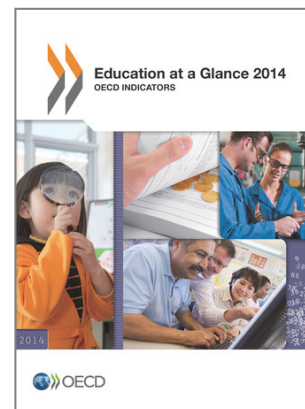


OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2014

OECD Indicators

Summary in Slovenian



Preberite celotno knjigo na: 10.1787/eag-2014-en

Pogled na izobraževanje 2014

Kazalniki OECD

Povzetek v slovenščini

Prednosti širšega dostopa do izobraževanja niso enakomerno porazdeljene

Dostop do izobraževanja se še vedno širi in delež odraslih, ki so visoko pisarni, še naprej narašča, vendar se družbenogospodarske delitve poglobljajo, ker se je zelo povečal vpliv izobraževanja in spretnosti ter znanj na priložnosti posameznika v življenju.

Trg dela nagraduje tiste z visoko izobrazbo ter številnimi spretnostmi in bogatim znanjem

Vzemimo razmere v zaposlovanju. V povprečju je zaposlenih več kot 80 % odraslih z visoko izobrazbo, pri tistih, ki nimajo srednješolske izobrazbe, pa je zaposlenih manj kot 60 %. Kljub temu so tudi nekateri ljudje z visoko izobrazbo, zlasti mladi odrasli, brezposelni. Povprečno je v državah OECD stopnja brezposelnosti odraslih z visoko izobrazbo v letu 2012 ostala na ravni 5,0 % (in se je povečala s 3,3 % v letu 2008), vendar je bila med ljudmi, starih od 25 do 34 let, 7,4 % (in se je povečala s 4,6 % v letu 2008). Za primerjavo je bila stopnja brezposelnosti ljudi, starih od 25 do 34 let, ki nimajo srednješolske izobrazbe v letu 2012 19,8 % (in v številnih državah tudi višja), leta 2008 pa je bila 13,6 %. Ti podatki ponovno potrjujejo, da je nedavna gospodarska kriza najhuje prizadela mlade, slabo izobražene odrasle (kazalnik A5).

Pomanjkanje spretnosti in znanj samo še povečuje tveganje brezposelnosti – celo med ljudmi s podobno ravno izobrazbo. Na primer, v povprečju je bilo leta 2012 v 24 državah in podnacionalnih regijah, ki so sodelovale v raziskavi o znanju odraslih, brezposelnih 5,8 % srednje pismenih odraslih brez srednješolske izobrazbe, v kategoriji slabo pismenih odraslih s podobno izobrazbo pa je bilo brezposelnih 8,0 %. Podobno je bilo med slabo pismenimi odraslimi z visoko izobrazbo 3,9 % brezposelnih, medtem ko je bilo med visoko pismenimi odrasli z visoko izobrazbo 2,5 % brezposelnih (kazalnik A5).

Tudi podatki o zasluhkih kažejo na širjenje razkoraka med tistimi, ki imajo izobrazbo, in tistimi, ki je nimajo. V državah OECD odrasli z visoko stopnjo v povprečju zasluhijo približno 70 % več od tistih s srednješolsko izobrazbo. Razlike v spretnostih in znanju prav tako vplivajo na zasluhek, celo med ljudmi z enako stopnjo izobrazbe. Kot je bilo ugotovljeno v raziskavi o znanju odraslih (kazalnik A6), visoko pisarni ljudje z visoko stopnjo izobrazbe v povprečju zasluhijo približno 45 % več kot podobno izobraženi najslabše pisarni odrasli.

V večini držav je absolutno zviševanje stopnje izobrazbe pogostejše kot zniževanje

Razširitev izobraževalnih sistemov na ravni srednješolskega ali višješolskega in visokošolskega izobraževanja daje v številnih državah OECD ljudem v starosti od 25 do 34 let priložnost, da dosežejo višjo stopnjo izobrazbe kot njihovi starši. V povprečju je v državah OECD, ki so sodelovale v raziskavi o znanju

odraslih leta 2012 (v okviru programa OECD za mednarodno ocenjevanje sposobnosti odraslih), 32 % mladih doseglo višjo izobrazbo kot njihovi starši, le 16 % jih ni doseglo izobrazbene ravni svojih staršev. V vseh državah, razen v Estoniji, Nemčiji, na Norveškem in na Švedskem, je absolutno zviševanje stopnje izobrazbe pogostejše kot absolutno zniževanje. Razširitev izobraževanja je posebno izrazita v Franciji, na Irskem, v Italiji, Koreji, Španiji in Ruski federaciji, kjer so razlike med zviševanjem in zniževanjem stopnje izobrazbe 30 odstotnih točk ali več (kazalnik A4).

Druge ugotovitve

- Zdaj ima skoraj 40 % ljudi v starostni skupini 25–34 let visoko izobrazbo, kar je 15 odstotnih točk več kot v starostni skupini 55–64 let (kazalnik A1).
- Delež starejših in mlajših odraslih, ki so najbolj pismeni, se je v povprečju povečal za 10 odstotkov (kazalnik A1).
- V večini držav OECD se zdaj večji del otrok začne izobraževati, precej preden dopolnijo 5 let. Več kot tri četrtine štiriletnikov (84 %) v državah OECD je vpisanih v predšolsko in osnovnošolsko izobraževanje, v državah OECD, ki so del Evropske unije, pa je takih štiriletnikov kar 89 % (kazalnik C2).
- Približno 72 % študentov, ki začnejo srednješolsko izobraževanje, konča vpisane programe v rednem roku. Če upoštevamo še dve dodatni leti za dokončanje srednješolskega programa, v teh dveh letih po predvidenem roku za zaključne izpite v državah OECD uspešno dokonča programe 87 % študentov (kazalnik A2).
- V državah OECD se je leta 2012 izobraževalo 49 % ljudi v starostnem obdobju 15–29 let. Od preostalih 51 % je bilo 36 % zaposlenih, 7 % brezposelnih, 8 % pa jih je zapustilo trg dela (kazalnik C5).
- Visokošolske ustanove in v manjšem obsegu predšolske ustanove dobijo največji delež sredstev iz zasebnih virov: 31 % oziroma 19 %. Javno financiranje izobraževalnih ustanov, skupno za vse ravni, se je med letoma 2000 in 2011 povečalo v vseh državah, za katere so na voljo primerljivi podatki (razen v Italiji). A z večjim številom gospodinjstev, ki so delno krila stroške izobraževanja, se je zasebno financiranje v več kot treh četrtinah držav še hitreje povečevalo (kazalnik B3).
- Medtem ko se je delež javne porabe, namenjene izobraževanju, v obdobju med letoma 2005 in 2011 zmanjšal v dveh tretjinah držav, se je v krajšem obdobju od 2008 do 2011 – na vrhuncu gospodarske krize – javna poraba za izobraževanje v 16 od 31 držav z razpoložljivimi podatki povečevala hitreje (ali se je zmanjševala počasneje) kakor javna poraba za vse druge storitve (kazalnik B4).
- Za predšolske vzgojitelje se zahteva magisterij samo v štirih od 35 držav z razpoložljivimi podatki, za srednješolske učitelje, ki poučujejo splošne predmete, pa je magisterij potreben v 22 od 36 držav z razpoložljivimi podatki (kazalnik D6).
- Strokovni razvoj učiteljev je obvezen na vseh ravneh izobraževanja v približno treh četrtinah držav OECD in partnerskih držav z razpoložljivimi podatki. V 17 državah se zahteva za vse osnovnošolske učitelje na višji stopnji, v 8 državah se zahteva za napredovanje in povečanje plače, v 6 državah pa se ne zahteva (kazalnik D7).
- Leta 2012 je bilo več kot 4,5 milijona študentov vpisanih v terciarno izobraževanje zunaj svoje države. Največji delež mednarodnih študentov glede na odstotek vpisanih v terciarno izobraževanje (kazalnik C4) imajo Avstralija, Avstrija, Luksemburg, Nova Zelandija, Švica in Združeno kraljestvo.

© OECD

Ta povzetek ni uradni prevod OECD.

Reproduciranje tega povzetka je dovoljeno pod pogojem, da so navedene avtorske pravice OECD in naslov originalne publikacije.

Večjezični povzetki so prevedeni izvlečki publikacij OECD, ki so v izvirniku izdane v angleškem in francoskem jeziku.

Na razpolago so brezplačno v spletni knjigarni OECD www.oecd.org/bookshop

Za več informacij se obrnite na Enoto OECD za pravice in prevode, Direktorat za javne zadeve in komunikacije na: rights@oecd.org ali prek faksa: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Obiščite našo spletno stran www.oecd.org/rights



Preberite celotno angleško različico na OECD iLibrary!!

© OECD (2014), *Education at a Glance 2014: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2014-en